

„Mara” de Ioan Slavici

130 de ani de la publicare

Mara este un roman social scris de Ioan Slavici și publicat pentru prima oară sub formă de foileton în perioada ianuarie–decembrie 1894 în revista bucureșteană *Vatra* și în volum în 1906 de către Editura Institutului de Arte Grafice „Luceafărul” din Budapesta. Autorul a devenit cunoscut în literatura română mai ales ca nuvelist, iar *Mara* este romanul său de debut publicat după aproape 20 de ani de carieră literară. În acest roman autorul adâncește problematica socială pe care o tratase anterior în nuvelele sale.

Romanul prezintă eforturile precupeței văduve Mara de a asigura o existență îndestulată copiilor ei, Persida și Trică, și trecerea acestora de la copilărie la maturitate. Fire activă și întreprinzătoare, Mara se îmbogățește tot mai mult, în timp ce copiii ei se confruntă cu conflicte puternice: Persida se îndrăgostește de Nașl Hubăr, fiul unui măcelar neamț, și se căsătorește în taină cu el în ciuda prejudecăților etnice și religioase ale societății timpului, iar Trică se înrolează voluntar în armata imperială austriacă, refuzând să fie răscumpărat de la oaste de meșterul cojocar pentru care lucra.

Acțiunea se desfășoară în perioada absolutismului austriac de după Revoluția de la 1848, mai precis în perioada 1850–1860, în câteva localități românești de pe valea Mureșului (aflate în acea perioadă pe teritoriul Imperiului Austriac), depășind rar limitele acestei zone geografice. Scriitorul realizează aici o vastă frescă socială a unui târg românesc din împrejurimile Aradului de la mijlocul secolului al XIX-lea,

creând portrete vii și scoțând în evidență realități și moravuri specifice societății ardelenene ale acelei epoci.

Deși apariția romanului a trecut aproape neobservată, el a fost elogiat de istoricul Nicolae Iorga în 1906, după publicarea sa în volum, apoi redescoperit în 1937 de criticul George Călinescu, ajungând să dobândească în timp o glorie care amenință să umbrească nuvelistica lui Slavici. În opinia majorității criticilor literari romanul **Mara** reprezintă o treaptă intermediară în evoluția romanului românesc între Ciocoi vechi și noi (1862) de Nicolae Filimon și Ion (1920) de Liviu Rebreanu, fiind o operă de referință a literaturii române.

Romanul a fost ecranizat în filmul **Dincolo de pod**, regizat de Mircea Veroiu după un scenariu propriu, având-o pe Leopoldina Bălănuță în rolul principal. Premiera oficială a filmului a avut loc în februarie 1976.